

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lietuvių kalba nuo seniausių laikų iki dabar	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Prof. dr. V. Kardelis Kitas (-i): Lekt. dr. Gintarė Judžentytė	VU Filologijos fakulteto Lietuvių kalbos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
pirmoji	pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
auditorinė	3, 5, 7 semestrai	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: skirtas filologinių nelituanistinių specialybių studentams, išklausiusiems Kalbotyros įvado dalyką.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Šiuo dalyku siekiama ugdyti: Analitinis ir kritinis mąstymas: gebėjimas analizuoti, įžvelgti sąsajas ir vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.). Esminės kalbotyros žinios ir gebėjimai: kalbos kaip reiškinio ir kalbotyros kaip mokslo disciplinos suvokimas. Lietuvių kalbos žinios ir gebėjimai.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
gebės analizuoti reiškinius, įžvelgti sudėtingas dalis ir ryšius tarp jų;	Aiškinamosios, probleminės, įtraukiančios paskaitos; Grupės diskusija; Mokslinės literatūros referavimas; Tiriamosios užduotys. Aktyvaus mokymo(-si) metodai (tekstų skaitymas ir nagrinėjimas).	egzaminas (teorinė dalis ir praktinės užduotys)
žinos, supras ir gebės tinkamai vartoti bei aiškinti pagrindines kalbotyros sąvokas ir terminus;	Aiškinamosios, probleminės, įtraukiančios paskaitos; Grupės diskusija; Mokslinės literatūros referavimas; Tiriamosios užduotys. Aktyvaus mokymo(-si) metodai (tekstų skaitymas ir nagrinėjimas).	egzaminas (teorinė dalis ir praktinės užduotys)
įgis žinių apie lietuvių kalbos sistemą ir vartoseną;	Aiškinamosios, probleminės, įtraukiančios paskaitos; Grupės diskusija; Mokslinės literatūros referavimas; Tiriamosios užduotys. Aktyvaus mokymo(-si) metodai (tekstų skaitymas ir nagrinėjimas).	egzaminas (teorinė dalis ir praktinės užduotys)
gebės įvardyti ir paaiškinti ryškiausius lietuvių kalbos bruožus (panašumus ir skirtumus lyginant su ispanų kalba).	Aiškinamosios, probleminės, įtraukiančios paskaitos; Grupės diskusija; Mokslinės literatūros referavimas; Tiriamosios užduotys. Aktyvaus mokymo(-si) metodai (tekstų skaitymas ir nagrinėjimas).	egzaminas (teorinė dalis ir praktinės užduotys)

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Lietuvių kalbos kilmė ir raida: tarp archajiškų ir modernių struktūrų.	4						4	8	Skaitiniai, tiriamosios užduotys
2. Lietuvių kalbos gramatinių kategorijų sinchronija ir diachronija (giminė, skaičius, linksnis, laipsnis, apibrėžtumas, asmuo, laikas, veikslas, rūšis).	7		3				10	16	Skaitiniai, praktinės užduotys
3. Lietuvių kalbos sąveika su kitomis kalbomis (kalbiniai kontaktai su slavais, lietuvių kalbos slavizmai; kalbiniai kontaktai su germanais, lietuvių kalbos germanizmai). Skolinių vieta lietuvių kalbos sistemoje. Naujieji lietuvių kalbos skoliniai.	4		2				6	10	Skaitiniai, praktinės užduotys
4. Lietuvių kalbos tarmės: klasifikacija, lietuvių kalbos salos kitose valstybėse. Sinchroninė ir sociolingvistinė tarmių padėtis. Bendriausi tarmių ir patarmių struktūriniai bruožai, tipologinės bendrybės.	5		4				9	10	Skaitiniai, tiriamosios užduotys
5. Senųjų lietuvių kalbos raštų kalba (lietuvių kalbos vartojimo sąlygos Prūsijoje ir Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje pradiniam raštijos formavimosi etape). Trys raštų kalbos variantai. Svarbiausi paminklai ir autoriai.	4		3				7	7	Skaitiniai, praktinės užduotys
6. Pirmosios lietuvių kalbos gramatikos ir žodynai, dabartinė lituanistikos sklaida (dabartinės gramatikos, dvikalbiai žodynai, specialieji žodynai, žurnalai ir t. t.).	4		2				6	10	Skaitiniai
7. Bendrinės lietuvių kalbos formavimasis ir raidos tendencijos.	2						2	6	Skaitiniai
8. Pasirengimas egzaminui ir jo laikymas			4				4	18	
Iš viso	30		18				48	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas (teorinė dalis)	50%	Sesijos metu	Pateikiami du atvirojo tipo klausimai (5+5 balai). Atsakymai vertinamas taip: - teorinių žinių apie lietuvių kalbos istoriją, gramatines kategorijas, santykius su kaimynų kalbomis, tarmes, senąją raštiją, pirmąsias gramatikas ir žodynus, bendrinės lietuvių kalbos formavimąsi išsamumas (2 balai), - gebėjimas žinias iliustruoti pavyzdžiais (2 balai), - gebėjimas analizuoti, daryti teisingas išvadas, apibendrinti (1 balas)
Egzaminas (praktinė dalis)	50%	Sesijos metu	Dvi praktinės užduotys: 1) dialektologinė; 2) senųjų raštų. Kiekviena iš užduočių įvertinama balais: - teorinių žinių taikymas (2 balai), - gebėjimas žinias iliustruoti pavyzdžiais ir analizuoti pateiktus pavyzdžius (2 balai), - gebėjimas daryti teisingas išvadas, apibendrinti (1 balas)

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Dini Pietro Umberto	2000	Baltų kalbos		Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas
Holvoetas Axelis, Semėnienė Loreta	2004	Gramatinių kategorijų tyrimai		Vilnius: Lietuvių kalbos institutas
Ambrasas Vytautas, Garšva Kazimieras, Girdenis Aleksas ir kt.	2006	Dabartinės lietuvių kalbos gramatika		Vilnius: Lietuvių kalbos institutas
Bacevičiūtė Rima, Ivanauskienė Audra, Leskauskaitė Asta, Trumpa Edmundas	2004	Lietuvių kalbos tarmių chrestomatija		Vilnius: Lietuvių kalbos institutas
Kardelis Vytautas	2003	Rytų aukštaičių šnektų slavizmų fonologijos bruožai		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Zinkevičius Zigmas	1996	Lietuvių kalbos istorija		Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Paulauskienė Aldona	2006	Pirmosios lietuvių kalbos gramatikos		Vilnius: Gimtasis žodis

Jovaišas Albinas	2009	Jie parašė pirmąsias lietuviškas knygas		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
Papildoma literatūra				
Zinkevičius Zigmąs	2005	Lietuvių tautos kilmė		Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas
Zinkevičius Zigmąs	2006	Lietuvių tarmių kilmė		Vilnius: Lietuvių kalbos institutas
Pupkis Aldonas	2005	Kalbos kultūros studijos		Vilnius: Gimtasis žodis
Paulauskienė Aldona	1994	Lietuvių kalbos morfologija		Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla
		Įvairūs straipsniai		www.vlkk.lt